

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg Balan: „Ne angajăm plenar în modernizarea învățământului superior și sporirea competențelor funcționarilor publici”

Senatul Academiei de Administrare Publică, în cadrul ultimei ședințe din anul 2021, a aprobat modificarea structurii instituționale, având ca obiectiv, modernizarea procesului de instruire, consolidarea capacității instituționale și a prestigiului pe plan academic și educațional.

Modificările structurale au drept scop eficientizarea activității și cheltuielilor instituției, dezvoltarea competențelor de cercetare, domeniul științei și cercetării devenind o prioritate fundamentală. Astfel, a fost instituit Departamentul Știință și Doctorat, în cadrul căruia se vor regăsi entitățile Școala Doctorală și Serviciul Știință, precum și laboratoarele de cercetare care activează în cadrul catedrelor.

„Actualmente în cadrul Școlii Doctorale își fac studiile 78 de doctoranzi, 23 dintre care sunt din străinătate. Din momentul înființării Școlii Doctorale în cadrul AAP și-au

susținut teza de doctor 22 de persoane. Recent, prin hotărâre de Senat, au fost aprobate trei teze de doctorat, care au fost înaintate spre confirmare la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare,” a precizat rectorul Academiei de Administrare Publică, prof. Oleg BALAN.

Totodată, se reorganizează și sistemul manage-

stiuind, de asemenea, o atribuție a Academiei de Administrare Publică.

O altă modificare instituțională o reprezintă includerea Centrului de Resurse și Informații în domeniul Economiei Sociale în cadrul Departamentului dezvoltare profesională, care a fost creat în marja proiectului „Parteneriat transfrontalier pentru dezvoltarea antreprenoriatului social”, finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului Operațional Comun România - Moldova 2014-2020, prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate.

Restructurarea instituțională va impulsiona procesele legate de activitatea științifică și de cercetare, va asigura economii de peste 460 mii de lei anual.

superior capabilă să ofere – prin intermediul disciplinelor și programelor implementate - noi soluții de politici și noi abordări în domeniul administrației publice, a bunei guvernări. Instituția pe care o conduc rămâne angajată plenar în sporirea competențelor funcționarilor publici, astfel încât să fim un sprijin real în modernizarea administrației și serviciilor

mentului calității, care se va regăsi în Secția Managementul Calității, acordarea, asistenței metodologice autorităților publice con-

„Suntem competitivi pentru a reacționa în fața provocărilor societale și ne dorim să fim în continuare o instituție de învățământ

publice din Republica Moldova”, a menționat rectorul Oleg Balan.

Academia de Administrare Publică a încheiat un nou acord de cooperare internațională

Rectorul Academiei de Administrare Publică, prof. univ., dr. hab. Oleg BALAN a semnat, pe 10 ianuarie 2022, un Acord de colaborare și un Acord inter-instituțional în cadrul Programului Erasmus + cu Universitatea de Științe Sociale și Politice Panteion din Atena, Grecia. Din partea elenă documentul a fost semnat de prof. Marianna PSILLA, prorector pe relații internaționale și parteneriate a acestei prestigioase instituții de învățământ.

În cadrul întrevăderii cu prof. Marianna Psilla, rectorul AAP s-a referit la procesele de reformare a instituției pentru a oferi noi soluții de politici în domeniul administrației publice, a bunei guvernări, în sporirea competențelor funcționarilor publici, în modernizarea administrației și serviciilor publice, dar, mai ales, prin implementarea în procesul de studii și cercetare a bunelor practici europene și internaționale.

În acest context, urmează să identificăm instrumente concrete de cooperare, inclusiv implementarea, în perspectivă, a unei progra-

me comune de masterat în domeniul administrației publice, a spus Oleg Balan, Prorectorul AAP, conf. univ., dr. Serghei PALIHOVICI, prezent la întâlnire, s-a referit la modalitățile de colaborare între cele două instituții de învățământ în cadrul unor proiecte europene și a Programului Erasmus+.

La rândul său, prof. Marianna Psilla a apreciat că semnarea Acordului de colaborare a Universității de Științe Sociale și Politice

Panteion cu Academia de Administrare Publică deschide noi perspective pentru studenții și profesorii acestor instituții de învățământ –

schimb de studenți, școli de vară, participare reciprocă la conferințe științifice, seminare, evenimente culturale etc.

Acordul semnat prevede cooperarea celor două instituții de învățământ în domeniul educației, cercetării academice și altor activități, cu scopul de a internaționaliza învățământul superior și a dezvolta mobilitatea academică. Documentul prevede mobilități academice internaționale ale

studenților și personalului academic, vizite de lucru bilaterale ale delegațiilor universitare cu examinarea elementelor esențiale pentru viitorul format de cooperare, elaborarea și implementarea programelor educaționale comune moldo-elene pentru studenți, funcționari publici, audienți ai programelor de dezvoltare profesională, cercetare științifică comună, implementarea unor proiecte comune în domeniul educației, cercetării și activității editoriale în revistele de profil ale ambelor instituții de învățământ.

Acordul este valabil pentru o perioadă de 5 ani, după care poate fi prelungit.

Până în prezent Academia de Administrare Publică a încheiat 48 de acorduri de colaborare cu instituții de învățământ și alte organizații din republică și din străinătate.

Sergiu VLĂDICĂ

AVIZ

Academia de Administrare Publică organizează conferința științifico-practică internațională

„CONTRIBUȚIA TINERILOR CERCETĂTORI LA DEZVOLTAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE”, ediția a VIII-a.

Evenimentul va avea loc în data de 25 februarie 2022, în format mixt.

Conferința științifico-practică internațională „Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice” lansează apelul pentru implicarea activă a tinerilor cercetători - masteranzi, doctoranzi, cadre didactice debutante și personalul din administrația publică, în dezbaterile problemelor de organizare și funcționare a administrației publice, în elucidarea factorilor care determină eficiența instituțiilor publice.

Lucrările participanților se vor încadra în cele trei secțiuni ale Conferinței:

1. Instituții și mecanisme în reformarea administrației publice.
2. Probleme actuale și perspective de dezvoltare a administrației publice locale.
3. Dimensiuni sociale, economice și de drept în administrația publică.

Limbile de lucru: română, engleză și rusă.

Expedierea/prezentarea materialelor pentru publicare se va efectua nu mai târziu de 1 februarie 2021, la adresa de e-mail: catedrasa@gmail.com. Participanții sunt rugați să respecte datele limită pentru trimiterea materialelor solicitate. Vor fi publicate materialele conferinței, cu un volum de până la 8 pagini. Lucrările urmează a fi culese la computer în Ms Word, Windows (Times New Roman) și prezentate prin E-mail. Lucrările prezentate în afara tematicii conferinței sau fără respectarea cerințelor normative în vigoare nu se vor accepta.

Date de contact: Academia de Administrare Publică, mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Tel.: 0-22-73-71-14, 078884827, 079404482

E-mail: catedrasa@gmail.com

Colaborarea și dialogul constant între administrația publică și organizațiile societății civile consolidează calitatea guvernării și o centrează pe nevoile lor stringente. Aceasta este concluzia de bază a mesei rotunde, organizate, recent, pentru prezentarea rezultatelor studiului „Impactul colaborării și dialogului dintre administrația publică și organizațiile societății civile asupra calității guvernării”, realizat de Liliana Paliho-vici, doctorandă în cadrul Școlii doctorale a Academi-

Colaborarea administrației publice cu societatea și calitatea guvernării

ză la nivel local, regional și național. Datele au fost colectate în perioada august - noiembrie 2021. Re-

gradul de interes și de implicare al cetățenilor în treburile comunității este mai mare, comparativ cu acele

organizațiilor necomerciale.

Evenimentul a fost realizat în cadrul grantului de cercetare oferit de Open

ei de Administrare Publică.

Studiul a fost realizat pe un eșantion de 209 respondenți, dintre care 170 reprezentanți ai administrației publice locale și 39 de organizații necomerciale care activea-

zultatele cercetării demonstrează că în instituțiile/comunitățile, unde acest dialog este valorificat la justa lui valoare, comunitatea beneficiază de o guvernare eficientă, centrată pe problemele cetățenilor, iar

comunități unde acest dialog lipsește.

La masa rotundă au participat reprezentanți ai administrației publice, cadre didactice de la Academia de Administrare Publică, precum și reprezentanți ai

Society Foundations. Opinii exprimate în cadrul evenimentului nu exprimă neapărat punctele de vedere ale Open Society Foundations.

Cor. F. P.

Comunicarea eficientă în mediul academic

Academia de Administrare Publică a intrat în anul 2022 cu mai multe acțiuni menite să sporească eficiența activității pe toate dimensiunile.

orientat spre dezvoltarea competențelor profesionale în contextul modernizărilor tehnologice și cerințelor societății moderne.

În debutul sesiunii de-

fesionale și cultura comunicării stau la temelia calității instruirii.

În realizarea scopului propus distinsul profesor Mihail Șleahțișchi, doctor

În lansarea prezentării sale Mihail Șleahțișchi a menționat: „Scopul activității desfășurate este orientat spre asigurarea unor metode și tehnici de comunicare între profesori și studenții masteranți și doctoranzi într-o manieră care nu doar ar asigura buna însușire a cunoștințelor și formarea competențelor profesionale, dar ar servi și în calitate de modele de comunicare în cadrul autorităților și instituțiilor în care activează.

Prezentarea a fost percepută cu mult interes de participanți care au venit cu întrebări și sugestii menite să o facă și mai completă.

Vlad IONAȘCO

Pe 5 ianuarie, în Academia a fost dat start ciclului de activități de instruire a corpului profesoral-didactic și a personalului implicat în procesul educațional,

canul Departamentului studii superioare de master Ion Dulschi, a menționat că anul 2022 este un an în care Academia se va conduce de motoul: Competențele pro-

habilitat în psihologie, cu multă inspirație și tact a realizat inițierea profesorilor și personalului AAP în secretele comunicării eficiente.

Cum sporim capacitățile administrației publice locale

Aleșii locali din satul Sireți, raionul Strășeni, au acum toate capacitățile necesare pentru o guvernare eficientă, datorită Programului USAID „Comunitatea Mea”, prin care au beneficiat de asistență pentru elaborarea politicilor de dezvoltare a localității și instruire în domeniul managementului și a comunicării publice. Esența acestei practici constă într-o serie bogată de analize, ședințe, seminare, elaborare de documente de suport, toate menite să asigure un proces de bună guvernare locală prin prisma respectării normelor juridice și corectitudine a procesului decizional, ce include patru componente (1) îmbunătățirea accesului și calității serviciilor publice, (2) implicarea cetățenilor în activitatea autorităților locale, (3) avansarea reformei de descentralizare și (4) creșterea veniturilor locale și îmbunătățirea managementului financiar. Urmare a aplicării acestor practici avansate de guvernare eficientă locală, primăria Sireți a fost distinsă cu Premiul I la secțiunea „Dezvoltare locală prin implicare comunitară” în cadrul Ceremoniei Naționale de Premiere a celor mai bune practici implementate de autoritățile publice locale din Republica Moldova în anii 2019-2020. Detalii ne oferă **primarul Leonid BOAGHI, absolvent al Academiei la studii de masterat, actualmente doctorand al Academiei de Administrare Publică.**

Studiile de masterat la Academie mi-au servit un suport major de a mă încadra plenar chiar din primele zile în funcția de primar al satului Sireți, raionul Strășeni. Astfel, primii doi ani de mandat de primar ai satului Sireți au fost foarte buni, cu multe investiții aduse în localitate - peste 20 milioane de lei în infrastructură și servicii. Astfel, am reușit să dezvoltăm o serie de proiecte cu partenerii externi, cu locuitorii noștri și foarte multe activități am reușit să realizăm cu diaspora. Printre cele realizate voi enumera construcția a circa 6 km de drum, în mare parte, din beton, cu suportul locuitorilor și diasporei, cu resurse din fondul rutier local și național; extinderea cu două grupe a grădiniței din sat cu bani din bugetul local și de stat; am procurat un tractor multifuncțional cu utilaje cu suportul

Agenciei de Intervenție și Plăți pentru Agricultură; am extins iluminatul stradal cu peste 3 km, iar acum urmează să montăm încă circa 800 de corpuri de iluminat cu suportul Agenției pentru Eficiența Energetică și Consiliului raional

Strășeni, proiect prin care acoperim încă circa 50% din iluminat în localitate. La fel, am lansat, recent, încă trei proiecte mari, două cu finanțarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru

Agricultură de 3,6 milioane pentru un drum de 900 metri și 3,6 milioane lei pentru un stadion multifuncțional sub aer liber pe teritoriul școlii.

Cel mai mare proiect, planificat pentru anul 2022, este proiectul transfrontalier estimat la peste 22 milioane de lei, pentru construcția a 2,8 km de drum care va uni satul Sireți cu traseul internațional M5, în baza Contractului de grant cu Uniunea Europeană, semnat în august 2021. Proiectul urmează să fie finalizat până în august 2023.

Voi menționa, că avem proiecte depuse către mai mulți finanțatori și așteptăm rezultatele concursurilor. Două proiecte mari avem depuse pentru finanțare către USAID, Pro-

căștigăm și să implementăm și aceste două proiecte, deja în 2022. La fel, urmează să construim și un parc fotovoltaic de 20 kw, pentru care a fost organizat deja tenderul public și mai planificăm încă unul de 100 kw pentru următorii ani.

Pe lângă toate aceste mari proiecte de infrastructură, nu uităm de ecologie, mediu, educație, tineret. În ultimii doi ani au fost plantați peste o mie de copaci/arbori. De asemenea, investim mereu pe domeniul de mediu - tomberoane, amenajare poligon, mini-proiecte legate de colectarea separată. Conclucăm activ cu Asociația Jurnaliștilor de Mediu, AO de Valorificare a Deșeurilor și AO EcoVisio. În 2020, am reușit să amenajăm un parc public - teren de joacă pentru copii, mini teren de baschet, pavaj, echipament sub aer liber de sport și tot felul de mobilier urban. Proiectul a fost realizat cu suportul PNUD Moldova (programul MiDL II), cu suportul BRD și diasporei, iar în 2021 cu suportul BRD, a diasporei și Consiliului Raional Strășeni am reușit, amenajarea terenurilor de joacă la ambele grădinițe din Sireți. Cu suportul Ambasadei Japoniei, Programul Kusano ne am reușit în 2019, să reparăm capital acoperișul la grădinița nr.1, iar în 2021 să amenajăm teritoriului și să achiziționăm mai multe dotări la instituție.

Raportat la toate aceste proiecte, am dezvoltat, paralel, și relațiile cu ONG-urile din sat privind mai multe mini-proiecte de amenajare a teritoriului - spațiu de odihnă în afara localității, izvor amenajat cu suportul Grupului de Acțiune Locală (GAL) „Bazinul Lacului Ghidighici”.

Cu diaspora am reușit să dezvoltăm un parteneriat

gramul „Comunitatea Mea”, program în care suntem parteneri. Un proiect este pentru canalizare, iar al doilea - intercomunitar, pentru un post de pompieri voluntari. Sperăm că vom reuși să

(Continuare în pag. 5)

(Sfârșit. Încep. în pag. 4)

extins. În ultima jumătate a anului 2021 am mers la întâlniri cu diaspora în Marea Britanie, Italia, România, Polonia și planificăm încă vreo cinci vizite în 2022. Pe agenda noastră abordăm teme legate de dezvoltarea economică, proiecte comunitare și politice de reîntoarcere acasă. În luna octombrie 2021, am procurat din Polonia, cu suportul Solidarity Fund PL din Moldova, o autospecială pentru serviciul de pompieri voluntari pentru care am reparat capital un garaj la primărie.

La capitolul dezvoltarea strategică, cu suportul USAID „Comunitatea Mea” am reușit elaborarea și aprobarea Strategiei de Dezvoltare a satului Sireți pentru 2021-2026. De asemenea, am reușit elaborarea și aprobarea Planului de Dezvoltare Economică Locală 2021-2023 și Planu-

lui de Eficiența Energetică pentru 2021-2023, am atras proiecte mici prin intermediul GAL „Bazinul Lacului Ghidighici” și am aderat oficial la ALDA - European Association for Local Democracy. La capitolul parteneriat cu alte autorități locale putem menționa semnarea Acordului de Colaborare cu primăria Poduri, județul Bacău și negociem semnarea încă a trei acorduri cu primării din România, la fel, Acorduri cu primării din

Italia, Bulgaria și Polonia. Ultima inițiativă, realizată recent, în luna decembrie, este un nou mini-teren de sport (fotbal) cu suportul Consiliului raional Strășeni și al băștinașilor, membri ai Federației Moldovenești de Fotbal.

Ași accentua aici, că ideile din cercetare pentru teza de doctorat, la care lucrez acum în cadrul Academiei de Administrare Publică, mă ajută foarte mult în activitatea profesională.

Astfel, la elaborarea Strategiei noi de dezvoltare a localității, despre care am menționat deja, am aplicat cunoștințele acumulate pe parcursul cercetărilor, fapt despre care voi menționa și în teza la doctorat.

Ceea ce am realizat se datorează în mare parte finanțărilor din exterior, fiindcă posibilități de realizare a inițiativelor/proiectelor din bugetul local sunt minore, în contextul actualei situații restrânse a autonomiei locale din Republica Moldova. Or, atâta timp cât nu va exista un sistem descentralizat financiar adecvat între administrația centrală și locală și de stat, nu sunt perspective mari de dezvoltare la nivel local. Oricum, indiferent de situație, suntem optimiști și depunem eforturi susținute pentru dezvoltarea comunei și încercăm să găsim soluții concrete la problemele locale.

Însușim un management modern al serviciilor sociale

*După cum am accentuat și anterior, studiile doctorale de la Academia de Administrare Publică sunt tot mai solicitate nu numai de reprezentanții administrației publice, dar și de cei din alte domenii – sfera economică, mediul de afaceri, medicină, cultură etc. Relevantă, în acest context, este și opinia dnei **Ala GRECU, vicedirector nursing în cadrul IMSP Institutul Oncologic, doctorandă, anul II.***

După absolvirea USMF „Nicolae Testemițanu”, specialitatea managementul sanitar și începând activitatea, mi-am zis că pentru un serviciu de calitate și perfecționarea mea profesională sunt necesare anumite studii la Academia de Administrare Publică și, fără amânare, am făcut aici masteratul în domeniul managementului economic. Aplicarea cunoștințelor acumulate m-au convins, indubitabil, în realizarea obiectivelor propuse. Dar, după cum se spune, este învățat acela care învață toată viața. Și eu am simțit necesitatea de a continua studiile superioare, deja, la doctoratură, tot la Academia de Administrare

Publică, pe care o apreciez ca fiind una de elită în sistemul învățământului superior din republică. Voi mai menționa aici că la această decizie m-a motivat însuși deținerea titlului de doctor în științe administrative, întru necesitatea cunoașterii aprofundate și cât mai exacte a fenomenului de administrare publică, în toată complexitatea sa, pentru a putea acționa în sensul perfecționării acestui important domeniu al vieții sociale și medicale din Republica Moldova. Iar la concret, voi spune, că având funcția de vicedirector nursing în cadrul IMSP Oncologic, sunt responsabilă de coordonarea activităților perso-

nalului medical auxiliar privind îngrijirea și tratarea pacienților. Și aici sunt valoroase cunoștințele în domeniul managementului economic.

Procesul de studii este adaptat situației pandemice din țară, ne conformăm cu necesitatea efectuării studiului online, la care corpul profesoral-didactic a demonstrat aptitudini de o înaltă performanță, reușind să ne cointerezeze pe toți și să ne cultive cunoștințele necesare, precum ar fi fost prin prezența fizică deopotrivă. Mi-am ales tema de doctorat „Rolul autorităților publice de specialitate în prestarea serviciilor medico-sociale”, conducător științific fiind

dr, conf.univer. Tatiana Tofan, șef Catedră economie și management public, cu care conlucrăm constructiv și foarte eficient. Îmi propun, ca să implementez plenar cunoștințele, ce le voi acumula pe parcursul studiilor doctorale la Academia, întru îmbunătățirea serviciilor medico-sociale prestate cetățenilor din Republica Moldova.

La Sipoteni izvoarele nu seacă

Primarul de Sipoteni, Călărași, Vasile RAȚĂ, este convins că, investind în tineret, investim în viitorul țării

Vasile RAȚĂ, primar al comunei Sipoteni, raionul Călărași din 2011, este la al treilea mandat de activitate. Are ca prioritate creșterea nivelului de trai al populației prin implementarea proiectelor de infrastructură: apă, gaz, canalizare, iluminat stradal și servicii sociale, dar, nu în ultimul rând, crearea condițiilor favorabile pentru educarea tinerei generații. Primarul Vasile Rață este convins că, investind în tineret, se investește în viitorul localității și al țării. Comuna Sipoteni, una dintre cele mai vechi (prima atestare documentară – anul 1440) și mai mari localități rurale din Republica Moldova, cu 7.500 de locuitori, 2.000 dintre care sunt tineri, a fost desemnată „Capitala Tineretului 2020/2021”, program susținut financiar de către Ministerul Educației și Cercetării.

- Cum ați obținut acest statut și care sunt „roadele” implementării programului?

- Prin muncă și multă încredere în generația tânără. Am câștigat titlul de Capitală a Tineretului 2020 cu concursul nemijlocit al tineretului din sat. Proiectul urma să se deruleze pe parcursul anului respectiv, dar, din cauza pandemiei, activitățile preconizate s-au extins și pe durata anului 2021. Festivitatea de totalizare a proiectului s-a desfășurat la 17 decembrie 2021, la Casa de Cultură, alături de principalii parteneri care au contribuit, în tot acest răstimp, la dezvoltarea comunității și la implicarea activă a tinerilor. Programul „Sipoteni – Capitala Tineretului 2020/2021” a fost o perioadă de înflorire a comunității. Tinerii s-au implicat activ în toate activitățile, au avut deosebit de multe posibilități să se dezvolte, să facă schimb de experiență cu alți tineri, să petreacă timpul liber și să se distreze. Sipoteni este o localitate a tinerilor, o localitate care rămâne un exemplu în ce privește ospitalitatea, curățenia și

spiritul de inițiativă. Pandemia nu a stat în calea inițiativelor, astfel că în decursul celor doi ani, prin buna gestionare a situației s-au implementat activități mult dorite de tineri, precum: cursuri de instruire în managementul proiectului, soldate cu implementarea a trei proiecte sociale, Forumul economic al tinerilor antreprenori - Next Tourism Generation Academy, pentru a pregăti tinerii în domeniul turismului rural, Cupa regională de fotbal feminin, Summit-ul Tinerilor din Mediul Rural, care a facilitat schimbul de bune practici și stimularea participării și mobilizării tinerilor din mediul rural, Acțiunea „lubește-ți râul” a contribuit la mobilizarea voluntarilor cu scopul de a salubritza porțiuni afectate de deșeuri din localitate. Ideea fiind mai apoi preluată de localitățile Temeleuți, Novaci, Strășeni..., Târgul locurilor de muncă - Tabăra de Vară Innovation Camp, seri de filme în aer liber, maraton de alergare, conferințe online și multe altele. Toate activitățile au fost realizate în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, CCA, ANTRIM, AO „Baștina-Sipoteni”, AO „CODREE-AM”, APL.

Suntem foarte entuziasmați de această experiență acumulată și intenționăm să extindem proiectele începute pentru a continua să „schimbăm la față” Sipoteniul.

- O bună parte din sipotenenii este plecată la muncă peste hotare. Cum

mențineți legătura cu ei și cum contribuie aceștia la dezvoltarea baștinei?

- În modul cel mai direct. Actualmente sunt plecați în străinătate peste două mii de consăteni de-ai noștri. Dar ei au relații strânse cu rudele apropiate și prietenii de aici, au nostalgia pentru Sipoteni. Majoritatea visează să revină acasă. De aceea ne străduim să nu pierdem legătura cu ei, să le creăm condiții atrăgătoare pentru revenirea la baștină. De câțiva ani (din 2016), la Sipoteni, tot cu concursul tinerilor, se impune prin activități de amploare Asociația Obștească

- Consiliul local a aprobat Strategia de Dezvoltare Comunitară a comunei Sipoteni pentru anii 2021-2026. Care sunt obiectivele principale ale acestei strategii și ce vor însemna ele pentru comună, pentru oameni?

- Această strategie a fost aprobată în februarie 2021. În strânsă cooperare cu sectorul economic, mediul asociativ și instituțiile publice de nivel local, în următorii 5 ani urmează să stimulăm activitatea agenților economici, dezvoltarea unei infrastructuri locale moderne, a serviciilor sociale de calitate și, nu în ultimă instanță,

„Baștina Sipoteni”, care întrunește vreo 30 de tineri entuziaști, în frunte cu Zinaida Chitoroagă, elevă la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”. Apropo, la liceu își fac studiile peste 600 elevi din localitate. Acum trei ani, prin decizia consiliului local, a fost instituită „Bursa primarului” pentru cei mai buni trei elevi din ciclul gimnazial și trei - din ciclul liceal. Țin să accentuez că, anume datorită efortului celor de la „Baștina Sipoteni” localitatea noastră a câștigat pentru Capitala Tineretului.

dezvoltarea unui sistem modern de administrare publică, transparent și profesionist. Implementând aceste obiective, locuitorii comunei vor beneficia de condiții favorabile pentru deschiderea afacerilor la ei acasă, de servicii publice calitative. În perioada mandatului meu, cu suportul Guvernului României, în localitate au fost deschise două instituții de învățământ preșcolar și efectuată reparația capitală a Liceului Teoretic „Mihai Eminescu”.

(Continuare în pag. 7)

(Sfârșit. Încep. în pag. 6)

Toate aceste acțiuni sunt susținute în mare parte de toți locuitorii comunei Sipoteni, acei din țară și cu parteneri de peste hotare. Mai multe proiecte se realizează cu suportul Uniunii Europene, Fundației Soros, PNUD Moldova, USAID, Ministerului Educației și Cercetării. Bunăoară, asociația de băștinași a realizat, cu PNUD Moldova, proiectul „Asigurarea unui mediu sănătos de dezvoltare” prin lichidarea gunoștii neautorizate din sat. Localitatea noastră este parteneră a Proiectului PNUD „Migrațiune și Dezvoltare Locală” II.

Un exemplu concludent este și Postul de pompieri și salvatori voluntari „Hans KOHLER”. Este numele investitorului austriac, cu suportul căruia a fost înființată și funcționează această unitate de salvatori. Tot Hans Kohler ne-a pus la dispoziție și o unitate de transport specială. În așa mod, salvatorii voluntari, având la dispoziție un sistem modern de semnalizare, pot interveni operativ în orice moment de zi și noapte. De altfel, mai toate activitățile din localitatea noastră se desfășoară în bază de voluntariat.

- Din componența comunei Sipoteni fac parte cătunul Tochile și satul Podul Lung. Ce măsuri se întreprind pentru a îmbunătăți traiul oamenilor din aceste localități?

- Cătunul Tochile și satul Podul Lung cu circa 300 de locuitori. În perioada mandatului meu a fost instituită ruta care transportă copiii de vârstă preșcolară și școlară în instituțiile de învățământ din Sipoteni.

Localitățile respective sunt aprovizionate cu apă tehnico-menajeră și sistematic se menține starea satisfăcătoare a drumurilor din aceste localități. În această perioadă a fost elaborată stema și drapelul satului Podul Lung.

- Cum este asigurată transparența decizională a consiliului local, cum sunt implicați oamenii în soluționarea problemelor și dezvoltarea comunei?

- La compartimentul transparenței decizionalei a Consiliului Local putem menționa următoarele: se depun eforturi pentru transparență și informare în privința subiectelor de importanță majoră locale, sunt organizate mai multe consultări publice, cât și întâlniri prin diverse sectoare a localității, proiectele de decizie ale consiliului local sunt consultate în prealabil și publicate cele cu caracter general pe pagina web a primăriei și pe panourile de informative din localitate, cât și în Registrul de Stat a Actelor Locale, cât și pe rețelele de socializare. Aprecieri mult implicarea tinerilor prin acțiuni de voluntariat și aplicarea la proiecte investiționale pentru îmbunătățirea nivelului de trai în comunitate.

- În ce măsură Vă reușește preluarea experienței altor

autorități locale din țară, dar și din străinătate?

- Avem acorduri de înfrățire cu primăriile Mircea-Vodă din județul Constanța, Aluniș județul Prahova, Drăgălina, județul Călărași, România. Am efectuat vizite reciproce și schimb de experiență cu implicarea tinerilor din

localitate. În condițiile actuale punem accent pe cooperarea cu primăriile din raionul Călărași. Acum este în stadiu de organizare a unui Grup de acțiune locală (GAL), din componența căruia vor face parte vreo 10 primării din vecinătatea noastră, împreună cu care intenționăm să realizăm mai multe proiecte comune legate de dezvoltarea infrastructurii, turismului rural etc.

- Cum vedeți comuna Sipoteni la sfârșitul celui de-al treilea mandat, dar pe viitor?

- La sfârșit de mandat mi-aș dori să văd comuna Sipoteni mai dezvoltată ca și infrastructură, cu servicii sociale moderne, cu un nivel de trai decent la noi acasă, o localitate cât mai atractivă pentru băștinași și oaspeții noștri. Dar pe viitor ne dorim să consolidăm toate eforturile și capacitățile

pentru a atrage resursele extrabugetare pentru implementarea proiectelor ce țin de definitivarea infrastructurii în domeniu aprovizionării cu apă, gaz, canalizare, iluminat stradal cât și reparației drumurilor locale, dar și serviciilor de salubritate și amenajare a teritoriului. Dezvoltarea sectorului economic, agrar prin susținerea investitorilor autohtoni, crearea locurilor de muncă la nivel de localitate stopând astfel procesul de migrație a băștinașilor, este punctul strategic a autorității publice locale.

- Cum ar fi, în accepția Dvs., o eventuală reformă administrativ-teritorială în Republica Moldova?

- Reforma administrativ teritorială este absolut necesară. Ea va conduce la diminuarea cheltuielilor bugetare și posibilitatea angajării specialiștilor de calificare înaltă, dar și posibilitatea distribuirii resurselor financiare după o formulă eficientă, exemplu fiind reforma învățământului în Republica Moldova. Cu tot respectul pentru specialiștii din cadrul autorităților publice locale de nivel doi, majoritatea absolută dintre care sunt foarte buni, dar această structură este, în mare parte, una inutilă, care, la o anumită etapă, devine chiar un impediment în dezvoltarea unei autentice democrații și autonomii locale.

**Pentru conformitate:
Sergiu VLĂDICĂ
Fotografii:
Marina PASTUH**

Comisia Europeană propune asistență macrofinanciară pentru Republica Moldova

Comisia Europeană a adoptat o propunere privind o nouă acțiune de asistență macrofinanciară (AMF) în valoare de până

la 150 de milioane de euro, dintre care până la 30 de milioane de euro ar urma să fie acordate sub formă de granturi și până la 120 de milioane de euro - sub formă de împrumuturi pe termen mediu, în condiții favorabile. Noua AMF urmează să fie aprobată de către Parlamentul European și Consiliu înainte ca aceasta să intre în vigoare și înainte de efectuarea plăților.

Paolo Gentiloni, Comisarul pentru Economie, a declarat: „Comisia Europeană continuă să fie alături de poporul Moldovei în aceste vremuri deosebit de dificile. Alături de noul program al FMI, această nouă asistență macrofinanciară va oferi atât granturi, cât și împrumuturi la rate favorabile pentru a susține economia Republicii Moldova în următorii doi ani. Ca întotdeauna, această finanțare va fi condiționată de îndeplinirea angajamentelor de politici menite să abordeze unele dintre cele mai stricte probleme care afectează dezvoltarea economică a Republicii Moldova”.

Asistența AMF este menită să completeze un nou program, aprobat de către

Consiliul FMI pe 20 decembrie 2021, convenit între Republica Moldova și Fondul Monetar Internațional (FMI). În mod specific, AMF va ajuta Republica Moldova să acopere o parte din nevoile sale de finanțare externă în următorii doi ani. Operațiunea va contribui astfel la reducerea balanței de plăți pe termen scurt și a vulnerabilităților fiscale ale economiei.

Noua asistență urmează să fie plătită în trei tranșe, între anii 2022 și 2024.

Plățile efectuate în cadrul AMF vor fi strict condiționate de progrese semnificative în ceea ce privește programul FMI și de punerea în aplicare a condiționalității de politici specifice care urmează să

fie convenite între Republica Moldova și UE printr-un memorandum de înțelegere. Aceste condiții politice vor avea drept scop soluționarea unor deficiențe fundamentale expuse în ultimii ani în economia și sistemul de guvernare economică din Moldova, precum și în alte domenii-cheie, inclusiv buna guvernare și lupta împotriva corupției, statul de drept și securitatea energetică. Condițiile vor fi în concordanță cu angajamentele Republicii Moldova în cadrul programului convenit cu FMI și Banca Mondială, precum și cu operațiunile de sprijin bugetar ale UE și acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător.

**Serviciul de presă al
Guvernului**

Guvernul României a aprobat pe 5 ianuarie curent, un acord cu Guvernul Republicii Moldova privind construirea unor apeducte cu subtraversarea râului Prut pentru alimentare cu apă potabilă din județul Iași în raioanele Nisporeni, Ungheni, Glodeni și Fălești ale Republicii Moldova.

Acordul prevede aspecte referitoare la amplasarea apeductelor și modalitatea de efectuare a lucrărilor, astfel încât să nu afecteze linia frontierei de stat, precum și autorizarea activităților de construcție și rezolvarea unor potențiale diferențe, scrie presa de peste Prut.

„Având în vedere relațiile speciale dintre România și Republica Moldova, mă bucur că am reușit să aprobăm acest acord care reprezintă încă un pas în continuarea și dezvoltarea cooperării pentru a identifica soluții durabile la problemele comune. Acordul constituie baza legală pentru realizarea lucrărilor de traversare a frontierei de către conductele de ali-

Construcția rețelei de apeducte pentru alimentarea cu apă potabilă

mentare cu apă potabilă, iar după intrarea în vigoare, se va stabili exact amplasamentul apeductului între localitățile Ungheni din România și Ungheni din Republica Moldova, prin hotărâ-

cetătenilor din Republica Moldova, proiecte de infrastructură locală precum alimentare cu apă, sisteme de canalizare, eficiență energetică”, a spus ministrul Mediului, Barna Tanczos.

rea Comisiei Hidrotehnice interguvernamentale. Așa cum am discutat în cadrul întâlnirii din decembrie cu viceprim-ministrul Republicii Moldova Andrei Spânu, racordarea fizică între cele două țări face parte dintre prioritățile noastre alături de alte proiecte cu impact major asupra calității vieții

Investițiile vor fi realizate din bugetul S.C. Apavital S.A., iar în prima etapă se prevede construcția unei subtraversări a râului Prut, între localitățile Măcărești (România) – Măcărești (Republica Moldova), care se adresează cetățenilor din 13 localități din Raioanele Ungheni și Nisporeni, cu o

populație de aproximativ 30 mii de locuitori. În acest caz există proiectul tehnic și finanțare.

Totodată, prin proiectele existente se prevăd patru traversări (două subtraversări și două supratraversări) între localitățile Măcărești (România) – Măcărești (Republica Moldova), Sculeni (România) – Sculeni (Republica Moldova), Tabăra (România) – Viilor (Republica Moldova) și traversarea pe viitorul pod Ungheni (România) – Ungheni (Republica Moldova).

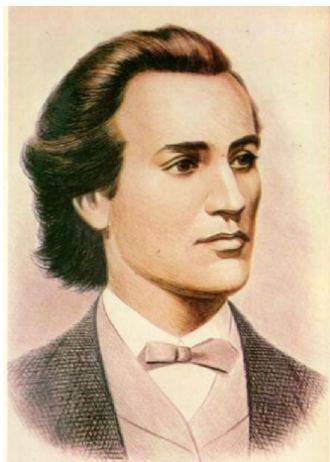
După cum se stipulează în mass-media, după demararea proiectului, vor putea fi deservite cu apă potabilă, cel puțin, patru orașe din Republica Moldova (Glodeni, Nisporeni, Ungheni și Fălești) și aproximativ 100 de comune, cu o populație de aproximativ 250.000 de persoane.

Sursa: Digi 24

Mihai Eminescu: Poetul „Infinitului din noi”...

„Al meu nume o să-l poarte secolii din gură-n gură”

Mihai Eminescu

Eminescu – prin infinitul celor opt litere ale alfabetului – ne-a oferit pentru totdeauna un model propriu de a fi ca artist atât în poezie și în proză, cât și în viața de toate zilele. El n-a căutat să i se dea ceva gratuit, ci din contra, a trudit în sudoarea frunții pentru a lăsa posterității ceva al său, bazându-se pe ce i-au sugerat direct sau indirect creațiile populare și cele ale autorilor, pe care i-a parcurs într-o a-și îmbogăți memoria.

Deschis la înțelepciunea neamului dintotdeauna, s-a ridicat la înălțimea cosmică a Luceafărului, cu care s-a identificat poetic absolutamente. Ipotezele de „Împărat și proletar”, ca și cele de „bibliotecar” sau de „inspector școlar”, de „ziarist” și de „polemist” forte, au scos în relief cu și fără voința Lui de mișcare în timp și spațiu un adevăr de nedezmințit: „Suntem români și punctum!”

Simbioza predacă, dăică și romană etc, s-a topit interiormente în opera creației și-n creația operei sale care a învins și v-a învinge întotdeauna goana timpului, pentru că autorul „Luceafărului” este din Infinit și un moment monumental al acestuia, vorba vine.

„Vremea trece, vremea vine!” glăsuiește personajul meditativ-liric și filosofic, dacă nu mistic, al nemuritoarei „Glose” fără pereche de la A la Zet. Poemele „Doina” și „La arme!”, de asemenea, nu puteau fi scrise vreodată de altcineva, decât de pana lui măiastră, „mutată de-a dreptul în „Luceafăr”, cum avea să remarce Tudor Arghezi. Eminescu a avut, are și va avea întotdeauna cei mai mulți adoratori pentru că El a fost un Poet de Sus, al tuturor timpurilor, într-un fel fiind Luceafărul, „infinitului din noi”, cum ar zice Adrian Păunescu.

În poezia de dragoste și-n cea patriotică El, evident, a fost și va rămâne de-a pururi un model național-universal. De asemenea, titlurile de cel mai virtuos sonetist și de prozator, inclusiv politic – și cel mai remarcabil – tot Lui i-au fost hărăzite de soartă să le onoreze în mod clasic pentru eternitate. Mai are încă două momente monumental-perene prin care deține înțaietatea în universul civilizației și spiritualității românești care sunt misticismul și ezoterismul manifestate plenar în „Luceafărul” și-n „Scrisori”, care sunt tot mai mult adorate și reliefate de cercetători. Nemulțumirile sale personale, exprimate în treacăt în „Criticior mei” etc., reconfirmă și ele că spațiotimpul Lui artistic și estetic ține de sferele înalte ale Netrecerii și nu de cele ale tranziției. Acestea sunt ilimitate, marcate fiind de absolutul „infinitului din noi”, de marginea și centrul nemărginirii extrateritoriale și ființiale, socioumane și spirituale, finalmente. Un asemenea Eminescu al zilelor de mâine depășește limitele imaginarului apodictic, opus celui static și apoetic.

Relecturat din perspectiva cronologică a civilizațiilor descrise cu ochiul magic al cunoașterii, poemul „Momen-

to mori” (Panorama deșertăciunilor) îl situează pe poetul român de atunci și dintotdeauna deasupra timpului, ireversibilității lui. Poemul în cauză este cel mai întins în creația eminesciană, el însemnând prin arta sa poetică și o enigmă a încercărilor de a rezista în fața istoriei, schimbărilor ei la față din interior, metafizice, altfel spus, de vreme ce după convingerea poetului-gânditor și gânditorului-poet „... căci e vis al nefinței universul cel himeric...”

Răsturnată în vis de operele sale de-o viață, bolta creației eminesciene va lumina jur-împrejur necuprinsul ce ni l-a înfățișat viitorimilor pe care le „încăpe de la un capăt la altul prin „Luceafărul” ce l-a absolutizat în setea noastră de El și a „Dulcei României” de noi în veci de veci. Eminescu este al tuturor – și al celor mici, și al celor mari, al intelectualilor și al visătorilor, al căutătorilor de comori spirituale și al îndrăgostiților dintotdeauna. Or, cine a mai cântat cu atâta har artistic acest sentiment sempitern al dragostei ca poetul nostru național, ca Luceafărul, pe care Ipotezile l-au dat românității și umanității, într-o eterniza prin poemele sale de-o valoare netrecătoare însăși netrecerea și permanența „infinitului din noi”, din contemporanii și urmașii acestora de pretutindeni.

Înveșnicit ca Poet prin ediția Princeps (maioresciană) „Poezii” (din 1884), Opera Lui străbate de secole și milenii toate meridianele lumii și ale duhului, ale „infinitului din noi”, ca și lumina Luceafărului și a Lunii, care radiază nu numai pentru propria lor natură, ci și pentru a noastră dintotdeauna și pentru totdeauna, pentru eternitatea frumosului românesc secular-milenar.

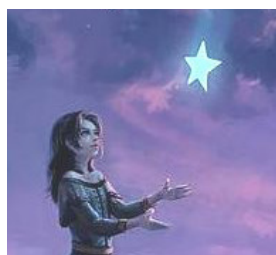

Tudor PALLADI

La steaua

La steaua care-a răsărit
E-o cale-atât de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă.

Poate de mult s-a stins în drum
În depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre,

Icoana stelei ce-a murit
Încet pe cer se suie:
Era pe când nu s-a zărit,
Azi o vedem, și nu e.

Tot astfel când al nostru dor
Pieri în noapte-adâncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

În acest context, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, alături de Prim-ministrul Guvernului Republicii Moldova, Natalia Gavrilă, și reprezentanta rezidentă PNUD în Republica Moldova Dima Al-Khatib, au desfășurat ceremonia de acordare a primelor granturi pentru șapte primării din Republica Moldova în cadrul Inițiativei „Primarii pentru Creștere Economică” (M4EG), finanțată de UE. Granturile constituie un sprijin considerabil pentru creșterea economică a localităților și crearea locurilor de muncă la nivel local prin implementarea abordărilor inovatoare și a soluțiilor adaptate la nivel local.

Granturile sunt acordate pentru șapte localități în baza unui proces de aplicare riguros și a unei selecții competitive, organizate între țările Parteneriatului Estic. Sprijinul total al Inițiativei „Primarii pentru Creștere Economică” pentru șapte autorități publice locale (APL) din Republica Moldova constituie aproape 3 milioane de euro, dintre care aproximativ două milioane 500 mii de euro sunt oferite de Uniunea Europeană și peste 300 de mii de euro reprezintă contribuția autorităților publice locale.

„Crearea locurilor de muncă la nivel local și generarea oportunităților economice în toate regiunile Republicii Moldova este esențială pentru creșterea nivelului de trai al cetățenilor. Prin intermediul Inițiativei „Primarii pentru Creștere Economică” UE contribuie la identificarea unor soluții progresive și adaptate pentru a răspunde provocărilor ce țin de dezvoltare. Acestea vor asigura abordări inovatoare pentru o redresare economică incluzivă și din perspectiva ecologică, precum proiectele care vor sprijini construcția unei piețe regionale agricole la Șoldănești

A fost lansată o nouă etapă a Inițiativei UE „Primarii pentru Creștere economică”

Uniunea Europeană (UE) și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) au dat startul noii etape a inițiativei „Primarii pentru Creștere Economică (M4EG)” în Republica Moldova. Inițiativa M4EG are ca scop stimularea dezvoltării verzi și echitabile în regiunea Parteneriatului Estic, și anume în Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina. Pe baza succeselor și lecțiilor învățate în etapa anterioară (2017-2020), această inițiativă va introduce noi instrumente și practici inovatoare pentru a aborda provocările actuale și viitoare ale localităților din țările Parteneriatului Estic.

și a unui Centru agricol eficient din punct de vedere energetic la Căușeni. De asemenea, se va acorda asistență pentru implementarea soluțiilor ecologice de promovare a turismului în regiune Ungheni și crearea unui Centru de sprijinire a afacerilor în satul Cărpineni, alături de alte inițiative similare”, a menționat Janis Mazeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

Patru APL-uri: Căușeni, Cărpineni, Șoldănești și Ungheni au semnat un contract pentru dezvoltarea economică a localităților, în rezultatul apelului pentru propuneri de „proiec-

municipală și inovare, fiind asistate pe parcurs cu sprijin financiar din partea UE.

Primăriile vor implementa propunerile de proiecte și vor beneficia de asistență în perioada 2021–2024.

Inițiativa M4EG este concepută pentru primăriile care s-au angajat să-și îndeplinească obligațiile asumate, să respecte cerințele și să demonstreze progrese, toate acestea în beneficiul locuitorilor localităților respective. Scopul Inițiativei este ca, prin colaborare strânsă cu administrațiile locale, să identifice și să dezvolte campioni locali ai dezvoltării economice și să-și împărtășească experiența.

Inițiativa „Primarii pentru Creștere Economică” (2021–2024), faza II, este o continuare a Inițiativei „Primarii pentru Creștere Economică” (M4EG) pentru a susține primarii și municipalitățile din țările Parteneriatului Estic (EaP), inclusiv Republica Moldova. Principalele domenii de asistență includ sprijinul oferit primarilor și municipalităților pentru a deveni facilitatori activi ai dezvoltării economice, precum și asistență pentru dezvoltarea strategiilor inovatoare și durabile de dezvoltare, crearea locurilor de muncă și elaborarea unor planuri noi de dezvoltare economică locală.

te-pilot” din prima etapă a Programului, lansat în februarie 2021, care a constat în depunerea de către autoritățile locale a unor propuneri de proiect pentru finanțare.

Totodată, trei municipalități - Cahul, Călărași și Ceadăr-Lunga - au primit certificate de grant, în rezultatul apelului de propuneri „Portofoliu și Inovare”, lansat în iunie 2021. Aceste trei localități vor trece prin procesul de transformare

„Sperăm ca până la sfârșitul Inițiativei M4EG, în anul 2024, membrii noștri să stabilească parteneriate cu alte orașe, să se conecteze la rețelele relevante și să se angajeze activ în elaborarea portofoliului pentru dezvoltarea ecosistemului antreprenorial, a inovației și crearea unor comunități puternice de educație oferite de Inițiativă”, a menționat Dima Al-Khatib, reprezentantă rezidentă PNUD în Republica Moldova.

Pe lângă investiții, localitățile vor beneficia de servicii complementare și alte oportunități de finanțare UE în cadrul Inițiativei „Primarii pentru Creștere Economică” care ar putea fi disponibile în viitor.

Valentin CROITORU,
coordonator,
PNUD Moldova,
Inițiativa UE M4EG
„Primarii pentru
Creștere Economică”

Emilia ALBU: „Prin proiecte și cooperare comunitară să ne construim viitorul acasă!”

Este un crez patriotic al primarului de Mereșeuca, raionul Ocnița, Emilia Albu, ce reiese din strategia și experiența sa bogată, acumulată și verificată într-o perioadă de aproape un sfert de veac de activitate prodigioasă în serviciul public. Din 1999 până în 2003, a activat în calitate de primar al comunei Lencăuți, jud. Edineț, în componența căreia erau 3 sate: Lencăuți, Mereșeuca și Verejeni. Din anul 2003, după revenirea la hotarele vechi, până în prezent ocupă funcția de primar al satului Mereșeuca. Despre ideile sale inovatoare în sporirea eficienței administrației publice locale, despre proiectele implementate, despre felul cum vede viitorul satului său de baștină, Emilia Albu ne relatează în rândurile ce urmează.

Revenind la hotarele vechi, la raioane, în 2003, mi-am continuat conlucrarea cu comunitatea, cu finanțatori interni și externi. Astfel, cu susținerea FISM, și cu colectarea contribuției necesare locale am implementat microproiectul „Construcția gazoductului în s. Mereșeuca cu gazificarea gimnaziului” și în 2004 a fost aprinsă flacăra albastră la gimnaziul din sat. Cu atât mai mult, în cadrul proiectului respectiv au fost construite pe întreg teritoriul satului aproape 10 mii de metri rețele de gazoduct, fiind 31 de posturi de reglare a presiunii gazului. În prezent sunt în jur de 180 de familii care și-au conectat gospodăriile personale la sursa de gaz. La fel, toate instituțiile de pe teritoriul primăriei sunt conectate la gazoduct.

O problemă de prioritate a primăriei era iluminatul public stradal, care a fost rezolvată prin implementarea unui proiect cu finanțarea de către PNUD, bugetul de stat și local.

O altă problemă arzătoare era lipsa grădiniței de copii, de mai bine de 25 de ani. Și iată, odată cu darea în exploatare a blocului nou de studii pentru elevii gimnaziului, în anul 2010, se eliberează clădirea claselor gimnaziale și apare posibilitatea de a repara capital și amenaja clădirea dată ca Instituție de Educație Timpurie. Am reușit acest lucru în cadrul microproiectului „Parteneriatul Global pentru Educație în Republica Moldova”, implementat cu susținerea financiară a Mi-

nisterului Educației al Republicii Moldova susținerea tehnică a FISM, precum și cu suportul granturilor acordate de către Guvernul României.

Am lucrat intens și în privința infrastructurii drumurilor locale. În anul 2015, a fost dat în exploatare un segment de drum local construit pe o lungime totală de 1,6 km dintre care 1 km acoperit cu beton și 600 m în variantă albă. Am reușit să construim acest segment de drum destul de necesar locuitorilor satului cu susținerea financiară a Uniunii Consolidate pentru Implementarea Programelor IFAD și a contribuției a unor lideri, precum și a locuitorilor satului. Costul total al proiectului a fost de circa 22,8 milioane de lei. La construcția acestui segment de drum a fost aplicată, pentru prima dată în Republica Moldova, metodă nouă de construcție și anume: a fost folosită ca materie primă materiale autohtone deoarece îmbrăcămintea rutieră este formată din beton de ciment vibrocilindrat. Voi mai menționa în acest context, că în ultimii ani au fost reparate mai multe drumuri locale atât în variantă albă cât și cu asfalt, cu susținerea financiară din partea Guvernului Republicii Moldova, în cadrul proiectului „Drumuri bune”. Din fondul rutier, alocat primăriei în anii 2020 și 2021 au fost construite trotuare pavate pe strada centrală din sat pe o suprafață totală de 890 m², iar în 2021 au fost renovate stațiile de autobuze din sat.

Pe parcursul ultimilor

ani au fost schimbate toate geamurile și ușile din lemn cu geamuri și uși din mase plastice de la clădirea primăriei, a bibliotecii publice și a căminului cultural. Pentru asigurarea condițiilor mai bune de viață, recreare și instruire pentru elevii gimnaziului a fost amenajat un teren de joacă și construit un bloc sanitar interior.

În prezent, s-a finalizat reparația acoperișului bisericii din sat și a pereților exteriori. Primăria a alocat 60 mii de lei pentru procurarea tablei pentru acoperiș, dar lucrările de reparație sunt achitate din donațiile locuitorilor satului Mereșeuca.

Eu, m-am străduit mereu să fiu însuși într-o lume care încearcă permanent să mă schimbe. Pe parcursul anilor, am insuflat locuitorilor satului principii de a proteja și apăra tot ce aparține locului unde ne-am născut, am trăit și am muncit.

Mottoul de care eu mă ghidez în activitatea mea, cred că este: „Satul meu mai dezvoltat, mai prosper, mai amenajat, mai atractiv, mai frumos și mai înfloritor, cu mulți oameni, cu condiții bune de viață și de unde nimeni nu ar dori să plece”.

Mi-ași dori, ca în acest an,

2022, să reușim să construim o fântână arteziană care ar alimenta cu apă potabilă în jur de 250 familii, fiindcă, la moment, în sat sunt 6 apeducte, dar datorită timpului secetos, care se mai abate pe la noi, cantitatea de apă dintr-un izvor, care alimentează apeductele, a scăzut semnificativ.

Satul Mereșeuca are un relief muntos și foarte pitoresc, însă este destul de problematic de întreținut drumurile locale în stare bună. În urma ploilor abundente, deseori sunt inundate gospodării particulare, beciuri și sunt distruse drumurile locale. Au fost cazuri, când în urma ploilor au fost dezgolate țevile subterane de la gazoduct. De aceea, mi-aș dori mult ca primăria să dispună de posibilitatea de a procura un tractor-buldozer cu lamă și după fiecare ploie puternică să nivelăm drumurile, fiindcă piatră pe drumuri este. Majoritatea drumurilor au fost reparate în variantă albă, dar cu părere e rău, ele se mențin în stare bună până la prima ploie puternică. Se mențin în stare bună drumurile reparate cu asfalt, dar sunt conștientă, că nu sunt surse financiare necesare pentru a beneficia de un astfel de lux.

De asemenea, aș dori, ca primăria să dispună de surse financiare pentru a avea posibilitate de a crea un traseu ce ține de turismul rural, deoarece turismul rural este o perspectivă reală de dezvoltare a satului moldovenesc cu atât mai mult, că sunt multe locuri frumoase prin părțile noastre.

Mi-ași dori mult, ca satul Mereșeuca, care este leagănul copilăriei mele să beneficieze și în continuare de o bună dezvoltare social-economică, să prospere, să devină un sat cu un aspect contemporan cu un nivel înalt al calității vieții.

Dintre descoperirile arheologice realizate de Agenția Națională Arheologică în anul 2021, se evidențiază, îndubitabil, mormântul de înhumatie din epoca bronzului de la Costești-Gârlea, care conținea drept inventar, printre altele, mai multe tipare de lut în care au fost turnate diferite obiecte de bronz.

Movila funerară la care ne referim, marcată cu nr. 1, se găsea pe partea dreaptă a drumului Costești-Zîmbreni, în capătul sudic al versantului unde se află așa-numitul „cartier meșteșugăresc” al orașului Hoardei de Aur din sec. XIV, și făcea, probabil, parte dintr-o necropolă plană a culturii Mnovalikovaia din perioada mijlocie a epocii bronzului (sec. XVII-XVI î. Hr.), din care s-au descoperit deocamdată două morminte de înhumatie. Ambele morminte au fost identificate sub vatra unui

Descoperire arheologică excepțională din epoca bronzului la Costești, raionul Ialoveni

cuptor de ars piatra de var, fiind parțial distruse în perioada de existență a orașului medieval, cu ocazia săpării gropii cuptorului menționat.

valve de tipare de lut ars, întregi sau fragmentare, pentru turnat diferite obiecte de bronz, un creuzet și două tuburi tronconice de lut ars pentru turnarea

iar ca inventar avea o cata-ramă de os, găsită în zona femurelor și un vas ceramic de tip borcan, aflat în regiunea craniului.

Pe baza ritului și ritualurilor funerare, dar mai ales a inventarului, aceste două morminte de înhumatie descoperite în situl stratificat de la Costești-Gârlea se atribuie culturii Mnovalikovaia din perioada mijlocie a epocii bronzului (sec. XVII-XVI î. Hr.). Primul complex funerar, care a aparținut foarte probabil unui meșteșugar specializat în prelucrarea bronzului, prin bogăția inventarului și mai ales numărul mare de tipare de turnat obiecte de bronz, constituie o descoperire unică pentru întreg arealul culturii Mnovalikovaia, răspândită din regiunea Volgăi până în bazinul Dunării Inferioare, și are o importanță cu totul deosebită pentru arheologia epocii bronzului din spațiul est-carpatic.

Vlad VORNIC,
doctor în istorie,
director al
Agenției Naționale
Arheologice

Mormântul nr. 1 avea scheletul în poziție chirchită pe partea stângă, orientat pe direcția nord-sud, cu craniul și oasele toracelui lipsă, iar cu oasele gambelor și labelor picioarelor aflate sub peretele sud-estic al cuptorului de ars piatra de var. Drept inventar, în zona femurelor s-a găsit o cataramă de os, iar în regiunea tibiilor și a labelor picioarelor - 18

bronzului, un fragment de vas ceramic de mari dimensiuni, decorat cu multe brăie în relief, și un fragment de corn de cerb cu urme de prelucrare.

Mormântul 2, care se afla în imediată apropiere de primul, avea scheletul mai bine păstrat, fiind parțial distrus doar craniul, odată cu amenajarea vetrei cuptorului. Complexul era orientat pe direcția nord-est - sud-vest și prezenta scheletul puternic chirchit așezat pe partea stângă,

Abonarea 2022

Continuă abonarea pentru anul 2022 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

6 luni - 84 lei; 12 luni - 168 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

6 luni - 78 lei; 12 luni - 156 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADICA - șef Direcție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Tiraj: 300.

Bun de tipar 14.01.2022

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

Tipografia CEP USM

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică